

Huygen waren door hun bijzonder oorspronkelijke opzet zeer de moeite waard. Uit het jarenlang nauwkeurig bijgehouden kaartsysteem van zijn praktijk waren de medische gegevens op zeer instructieve wijze gerangschikt en op projectieplaatjes overgebracht. Aan de hand van deze projecties werden diverse gezinnen gedemonstreerd. Het is zeer praktisch over een gezin van gedachten te wisselen, terwijl de gezinsamenstelling en vele medische gegevens over ziekte, geboorte, overlijden, consulten en visites geprojecteerd staan.

De onder 2 en 3 genoemde onderwerpen betekenden voor de meeste cursisten waarschijnlijk de eerste uitvoerige kennismaking met de gezinsociologie en de gezinspedagogie. Deze voordrachten behoorden zeker tot de belangrijkste van deze cursus. Het is voor de huisarts, en misschien wel juist voor de huisarts met wat langere praktijkervaring, bijzonder leerzaam, verhelderend en blikverruimend, om van sociologen en pedagogen te leren hoe zij gezinsrelaties zien. „Het lezen waard” zou ik in dit verband willen noemen het boekje „Gezinsociologie” van Dr R. Eysink en het boek „Gezinspedagogie” van Prof. Dr A. Kriekemans, beiden docenten in deze cursus.

Onder groep 4 zijn de voordrachten te rangschikken van de psycholoog pater Lion onder de beïnvloeding van de gezinsrelaties door de huisarts. Zijn ideeën, vooral over de wijze van beïnvloeding van de gezinsrelaties door de huisarts, waren vaak even zo vele knuppels in ons orthodoxe huisartsen-hoenderhok. Tevens werd wel duidelijk, dat maatschappelijk werkenden beter geschoold worden in gesprekstechniek en de methoden om gezinsrelaties te beïnvloeden dan wij huisartsen. Is het verwonderlijk dat een der cursisten opmerkte, dat sinds hij deze cursus volgde, hij met een andere instelling en meer plezier zijn praktijk deed?

Bij de bespreking aan het slot van deze cursus kwamen uiteraard ook bezwaren naar voren, die echter niet de cursus in zijn geheel golden, maar enkele onderwerpen betroffen, die niet helemaal aan de verwachtingen hadden beantwoord respectievelijk op een volgende cursus als minder belangrijk zouden kunnen worden weggelaten. Als algemeen bezwaar kwam ook op deze cursus de te korte tijd voor discussie naar voren.

Nog enkele opmerkingen over de organisatievorm van de cursus. Het is dus mogelijk gebleken een bijscholingscursus voor huisartsen te organiseren, die over een dergelijk lange tijdsperiode liep en die de gehele zaterdag in beslag nam. Ideaal is deze vorm zeker niet, zoals ook bij de nabespreking wel bleek. Men zit te lang vast aan deze grote reeks zaterdagen en er ontstaan moeilijkheden met de weekend-diensten. Andere mogelijkheden zijn besproken, onder andere een cursus, die twee keer een hele week zou duren. De financiële consequenties hiervan zouden voor de deelnemers echter te groot worden. Tenslotte bleek men toch het meest voor de cursus, zoals nu gegeven, te voelen, echter met het voorbehoud dat om de drie zaterdagen een zaterdag geen cursus zal zijn.

Het aantal deelnemers aan deze cursus is zeker niet groot te noemen. De lange duur van de cursus, op zaterdagen, het hoge bedrag en het nog ongewisse succes, hebben mogelijk velen ervan weerhouden, in te schrijven. Niettemin ben ik ervan overtuigd, dat degenen, die deze cursus volgden anderen en mogelijk meer huisartsen dan ditmaal zullen interesseren voor de volgende cursus, die dit najaar begint. Het is zeer de moeite waard. Daarnaast lijkt het mij mogelijk, dat centra of studiegroepen verschillende docenten van deze cursus eens als spreker op een bijeenkomst uitnodigen.

H. L. A. Vlamings

VIERDE ARTSENDAG TE APELDOORN

De commissie tot voorbereiding van artsencursussen te Apeldoorn, voortgekomen uit het centrum Apeldoorn van het Nederlands Huisartsen Genootschap en de afdeling Apeldoorn van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst, organiseert op 22 september op de vierde Artsendag te Apeldoorn een symposium over het onderwerp: „Moderne pregestagene stoffen, aanwinst voor geneeskunst en maatschappij?”

Als sprekers op deze dag zullen optreden Dr F. A. Nelemans, privaats- en docent aan de Rijksuniversiteit te Utrecht over „Farmacodynamie van moderne pregestagene stoffen”; Prof. Dr J. Ferin, buitengewoon hoogleraar te Leuven over „Klini-

sche toepassing van moderne pregestagene stoffen”; Dr J. C. van Es, huisarts te Apeldoorn, over „Sociale aspecten van de toepassing van orale pregestagene stoffen”. Prof. Dr E. L. Smelik, hoogleraar in de ethiek aan de universiteit van Amsterdam en Prof. J. H. A. Vermeulen, hoogleraar in de moraaltheologie aan het r.k. seminarie Rijssenburg zullen „Kanttekeningen” geven op de laatstgenoemde inleiding. De bijeenkomst zal met een discussie worden besloten.

Het inschrijfgeld voor dit symposium, dat te 10 uur aanvangt in de gehoorzaal van het Juliana Ziekenhuis te Apeldoorn (ingang Koning Lodewijklaan) bedraagt f 10,— (lunch inbegrepen) en kan worden gestort op de rekening „Artsencursus Apeldoorn” bij de Rotterdamse bank te Apeldoorn (giro van de bank: 824838).

BASISCURSUS SOCIALE GENEESKUNDE

Onder algemene leiding van Prof. Dr A. Mertens en onder dagelijkse en organisatorische leiding van respectievelijk Dr E. van der Werf en Drs W. Neefs organiseren de sectie sociale geneeskunde van het Dr Veeger Instituut, Instituut Sociale Geneeskunde en Maatschappij te Nijmegen een basiscursus sociale geneeskunde en gezondheidsleer.

De cursus wordt gehouden om artsen, die werkzaam zijn of belangstelling hebben in de sociale geneeskunde, een uitbreiding van de feitelijke kennis te bieden, een inzicht te geven in de problemen en methoden van enkele basisvakken en de gelegenheid te geven zelf onderwerpen te bestuderen en in discussie te brengen. De cursus bestaat uit een aanvangs- en een slotperiode elk van twee vijfdaagse lesweken en voorts lessen op iedere dinsdag, behoudens enkele uitzonderingen. Aangevangen wordt met een periode van 3 tot en met 14 september 1962, de cursus wordt afgesloten met de periode van 10 tot en met 21 juni 1963. Het lessgeld bedraagt f 250,—.

Opgave voor deelneming aan Dr E. van der Werf, Griffdijk Z. 119 te Lent (telefoon 08800-20564).

NEDERLANDS HUISARTSEN GENOOTSCHAP

NOTULEN ZESDE HUISHOUDELIJKE VERGADERING N.H.G.

*Gehouden tijdens het Ledencongres 1961 in „Esplanade”,
Utrecht op 25 november 1961*

1 *Opening.* Nadat de voorzitter, Dr F. J. A. Huygen, te tien uur de vergadering heeft geopend en de aanwezige leden welkom heeft geheten, verzoekt hij de vergadering enkele ogenblikken stilte te betrachten ter nagedachtenis van de in het afgelopen jaar aan het Genootschap ontvallen leden A. A. S. Zijlmans te Bladel, Dr H. Rümke te 's-Gravenhage en J. A. P. Hille Ris Lambers te Bilthoven.

2 *Notulen van de vijfde huishoudelijke vergadering van 26 november 1960.* Geen der aanwezigen verlangt het woord over de notulen; onder dankzegging aan de oud-secretaris P. den Duyn verklaart de voorzitter de notulen voor goedgekeurd.

3 *Overzicht van de secretaris over de werkzaamheden van het N.H.G. sedert het N.H.G.-Congres 1960.* In het door de secretaris, E. M. Jansen, aangeboden rapport, wordt met het oog op het eerste lustrum van het Genootschap vooral aandacht gewijd aan de ontwikkeling van het Genootschap gedurende zijn eerste vijf levensjaren*. Een uitvoerig verslag over het afgelopen verenigingsjaar zal in „huisarts en wetenschap” worden gepubliceerd**.

De voorzitter dankt de secretaris voor het door hem gegeven verslag, dat een indrukwekkend overzicht gaf van de activiteiten der afgelopen vijf jaar. Deze dank wordt door de vergadering onderstreept met een hartelijk applaus.

* (1961) huisarts en wetenschap 4, 383.

** (1962) huisarts en wetenschap 5, 29.